

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „ŠERMUKŠNĖLIS“
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Kauno lopšelio-darželio „Šermukšnėlis“ smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti lopšelio-darželio bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškomis aplinką, kuri yra psichologiškai, emociškai ir fiziškai saugi.

3. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą lopšelyje-darželyje, siekia ugdyti pozityvų vaiko elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustato, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, grupės, įstaigos, šeimos lygmeniu.

4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų, nepriklausomai nuo smurtaujančių ir besityčiojančiųjų ar patiriančių smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. smurtas ir patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

5.2. tiesioginis smurtas ir patyčios (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginis (be tiesioginės agresijos):

5.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.2.2. fizinis smurtas: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

5.3. smurtą ir patyčias patiriantis vaikas – vaikas, prieš kurį yra smurtaujama arba iš kurio yra tyčiojamas;

5.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias/smurtą ir/ar prisidedantis prie jų;

5.5. smurtą ir patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, prieš kurį smurtauja ir/arba, iš kurio tyčiojamas;

5.6. smurto ir patyčių stebėtojas – suaugęs ar vaikas, matantis ar žinantis apie smurtą ir patyčias;

5.7. smurto ir patyčių prevencija – veikla, skirta smurto ir patyčių rizikai mažinti, imantis lopšelio-darželio bendruomenės narių (administracijos atstovų, pedagogų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

5.8. smurto ir patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems smurto ir patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant ir vaikų tėvus (globėjus, rūpintojus);

5.9. smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena – smurto ir patyčių situacijos lopšelyje-darželyje stebėjimas, renkant ir analizuojant faktus bei informaciją.

II SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA

6. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi lopšelio-darželio veiklos dalis, kurios stebėsena ir organizavimu rūpinasi lopšelio-darželio vadovas, Vaiko gerovės komisija, grupių mokytojai, švietimo pagalbos specialistai ir kiti darbuotojai.

7. Lopšelio-darželio vadovas yra atsakingas už lopšelio-darželio Tvarkos aprašo parengimą ir jo vykdymą.

8. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja lopšelio-darželio Vaiko gerovės komisija, kuri kiekvienais mokslo metais:

8.1. surenka duomenis iš grupių mokytojų dėl lopšelyje-darželyje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias, atlieka jų analizę;

8.2. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos taikymo priemones;

8.3. teikia pasiūlymus lopšelio-darželio direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo lopšelyje-darželyje, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos srityje;

8.4. teikia pasiūlymus lopšelio-darželio direktoriui dėl lopšelio-darželio tvarkos aprašo tobulinimo.

9. Grupių mokytojai informuoja Vaiko gerovės komisiją apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus grupėje, teikia kitą informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA

10. Visais įtariamų ar realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas lopšelio-darželio pedagogas ar kitas darbuotojas:

10.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ir patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

10.2. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar lopšelio-darželio darbuotojus), prireikus ir į institucijas (pvz., policiją, greitąją pagalbą);

10.3. informuoja grupės mokytojus, Vaiko gerovės komisiją apie įtariamą ir/ar įvykusį smurtą ir/ar patyčias, kartu pateikia pranešimo apie smurtą ir patyčias formą (2 priedas).

10.4. administracijos darbuotojui, pedagogui ar kitam darbuotojui smurtavus ir/ar pasityčiojus iš vaiko, bet kuris asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą ir/ar patyčias turi informuoti lopšelio-darželio direktorių, kuris imasi Tvarkos apraše numatytų veiksmų.

11. Grupės mokytojas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusį smurtą ir/ar patyčias:

11.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai smurto ir patyčių atvejis;

11.2. organizuoja individualius pokalbius su smurto ir/ar patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

11.3. vykdo tolesnę smurto ir patyčių situacijos stebėseną;

11.4. užpildo pranešimo apie smurtą ir patyčias formą, ją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui;

11.5. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.

12. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

12.1. registruoja užpildytą pranešimo apie patyčias formą Smurto ir patyčių registracijos žurnale (1 priedas);

12.2. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, vaiko tėvais ir kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją, esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

12.3. informuoja lopšelio-darželio direktorių apie esamą situaciją.

13. Direktorius ar direktoriaus pavaduotojas ugdymui, gavęs informaciją apie įtarimus ir/ar įvykusį smurtą ir/ar patyčias:

13.1 išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai smurto ir patyčių atvejis;

13.2. organizuoja individualiu pokalbiu su smurto ir patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

13.3. užpildęs pranešimo apie smurtą ir/ar patyčias formą, ją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui.

14. Lopšelio-darželio direktorius, sužinojęs apie lopšelio-darželio darbuotojo patiriamą smurtą ir/ar patyčias arba lopšelio-darželio darbuotojo smurtavimą ir/ar tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių.

15. Kitiems smurto ir/ar patyčių dalyviams pagal individualius poreikius lopšelyje-darželyje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

SUDERINTA

Kauno lopšelio-darželio

„Šermukšnėlis“ Vaiko gerovės

komisijos 2025-10-21 protokoliniu

nutarimu

(protokolas Nr.2)

SMURTO IR PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS

Eil. Nr.	Data	Pranešėjo vardas, pavardės	Smurto ir patyčių pobūdis: F, Ž, K, S	Smurtą patiriantis asmuo	Pastabos
					(pvz., deleguota tėvams, deleguota VGK)

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „ŠERMUKŠNĖLIS“
PRANEŠIMO APIE SMURTĄ IR PATYČIAS FORMA**

Pranešimo data / Registracijos Nr.

Kauno lopšelis-darželis „Šermukšnėlis“

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios (vieta):	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinė: užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Žodinė: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;	
☐ Socialinė: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad asmuo yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Kibernetinė: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____	

